

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžfk/22/2017
Identifikačné číslo spisu: 1014201934
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1014201934.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa: Výsoká škola DTI, s.r.o., so sídlom Dukelská štvrť 1404/613, 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 36 342 645, právne zastúpený: BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, 811 02 Bratislava, proti žalovanému: 1. Výskumná agentúra, so sídlom Hanulova 5/B, 841 01 Bratislava, IČO: 31 819 494, 2. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, so sídlom Stromová 1, 813 30 Bratislava, IČO: 00 164 381, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného v 1. rade: Žiadosť o vrátenie - Výzva na zaplatenie č. spisu P 2012/2014-062, č. záznamu A 37895/2014-062 zo dňa 18. septembra 2014 v spojení so Správou o zistenej nezrovnalosti č. N21400179/S01 zo dňa 26. februára 2014 a Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov č. 26110230011/Z02 zo dňa 26. februára 2014, o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/251/2014-81 z 25. januára 2017, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/251/2014-81 z 25. januára 2017 z a m i e t a.

III. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.
Konanie na krajskom súde

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením odmietol žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) o preskúmanie

zákonnosti Žiadosti o vrátenie - Výzva na zaplatenie č. spisu P 2012/2014-062, č. záznamu A 37895/2014-062 zo dňa 18. septembra 2014 (ďalej len „výzva na zaplatenie“) v spojení so Správou o zistenej nezrovnalosti č. N21400179/S01 zo dňa 26. februára 2014 (ďalej len „správa“) a Žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov č. 26110230011/Z02 zo dňa 26. februára 2014 (ďalej len „žiadosť“). Zároveň krajský súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP.

2. Krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že dňa 26. marca 2010 došlo k uzatvoreniu zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku č. 034/2010/1.2./OPV medzi žalovaným 2.) v zastúpení žalovaným v 1.) na projekt s názvom „Informačnými technológiami k modernému manažmentu“ a označením ITMS 26110230011.

3. Ďalej konštatoval, že žalobca ako verejný obstarávateľ vyhlásil verejné obstarávanie pri zadávaní nadlimitnej zákazky „Dodávka komplexného riešenia Informačnými technológiami k Virtuálnej vysokej škole a modernému manažmentu na Dubnickom technologickom inštitúte“ uverejnením oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo Vestníku verejného obstarávania č. 249/2010 zo dňa 31. decembra 2010 pod značkou 08368-MUS, ako aj v Úradnom vestníku EÚ č. 2010/S 253 zo dňa 30. decembra 2010 pod značkou 389742.

4. Krajský súd uviedol, že dňa 24. septembra 2014 bola žalobcovi doručená Výzva na zaplatenie, a to v nadväznosti na predchádzajúce doručenie Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov, ktoré sú predmetom súdneho prieskumu v zmysle podanej žaloby.

5. S poukazom na ustanovenie § 7 SSP ďalej krajský súd konštatoval, že administratívnu kontrolu postupu zadávania zákazky na poskytnutie služby po uzavretí zmluvy na predmet zákazky nemožno považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami Zákona o verejnom obstarávaní.

6. Krajský súd mal za to, že výsledné materiály z vykonanej kontroly a postup pri ich vypracovaní nepodliehajú súdnemu prieskumu v rámci úpravy správneho súdnictva v Správnom súdnom poriadku, keďže nie sú rozhodnutím správneho orgánu v zmysle SSP. Kontrola postupu zadávania zákazky predstavuje len jednu z dohľadových kompetencií žalovaného.

7. Krajský súd v Bratislave považoval za potrebné tiež poukázať na právny názor vyslovený v uzneseniach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžf/26/2012 zo dňa 29.11.2012 a sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2016, v ktorých oboch najvyšší súd dospel k názoru, že Správa o zistenej nezrovnalosti ako taká nepodlieha súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože sama o sebe nepredstavuje zásah do práva a právom chráneného záujmu kontrolovaného subjektu (žalobcu). Správu o zistenej nezrovnalosti je možné považovať podľa názoru súdu len za akýsi výstup kontroly, ktorý sa nemohol nijako dotknúť právneho postavenia žalobcu a spôsobiť mu ujmu na jeho právach. Preto súdnemu prieskumu v správnom súdnictve nepodlieha. Uvedené možno rovnako aplikovať aj na Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov a Výzvu na zaplatenie, ktoré majú charakter dobrovoľnej výzvy na zaplatenie, resp. na vyjadrenie k zisteniam uvedeným v Správe o zistenej nezrovnalosti.

8. Krajský súd uviedol, že je nesporné, že v správe absentuje právne vynútiteľný výrok o povinnosti vrátiť finančné prostriedky. Skutočnosť, že došlo k finančnému vyčísleniu nezrovnalosti a jeho popisu podľa krajského súdu samo o sebe ešte nezakladá povinnosť u žalobcu vrátiť finančné prostriedky. Správou ani žiadosťou nebol žalobca zaviazaný k vráteniu finančných prostriedkov, nakoľko ide len o písomnosť s informatívnym charakterom. Z obsahu administratívneho spisu je okrem iného nesporné, že ku dňu podania žaloby nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia, resp. správneho rozhodnutia o vrátení finančných prostriedkov.

9. Krajský súd sa ďalej nezaoberal námietkami žalobcu o nezákonnosti kontrolných zistení uvedených v

správe, pričom uviedol, že tieto je možné preskúmať až v prípadných neskorších štádiách procesu vyvodzovania dôsledkov zo zistených porušení zákona v postupe verejného obstarávateľa, ak boli, resp. budú na základe správy vydané rozhodnutia s priamym dopadom na právne postavenie žalobcu.

10. Krajský súd zároveň uviedol, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie, ktorého ochrany sa žalobca touto žalobou domáha, nepatrí medzi základné ľudské práva a slobody, ktorých výpočet je obsiahnutý v druhej hlave Ústavy SR a Dohovore o ochrane základných práv a ľudských slobôd, a preto prejednávanej veci nie je možné posudzovať podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR. Taktiež poukázal na ust. § 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z., v zmysle ktorého sú rozhodnutia vydané správnymi orgánmi v správnom konaní podľa druhej časti zákona č. 528/2008 Z. z. vylúčené zo súdneho prieskumu (§ 7 písm. h/ SSP).

11. Záverom krajský súd skonštatoval, že neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie rozhodnutia v rámci správneho súdnictva a preto s poukazom na ust. § 98 ods. 1 písm. g) SSP žalobu odmietol.

12. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 170 písm. a) SSP tak, že žiadnemu účastníkovi konania súd náhradu trov konania nepriznal

II.

Kasačná sťažnosť

13. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v postavení sťažovateľa v zákonom ustanovenej lehote kasačnú sťažnosť prostredníctvom svojho právneho zástupcu a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie z dôvodu, že ním došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f) SSP), z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP) z dôvodu, že ním došlo k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f) SSP) a z dôvodu, že krajský súd porušil zákon tým, že žalobu sťažovateľa nezákonne odmietol (§ 440 ods. 1 písm. j) SSP), prípadne ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutia nie sú v súlade so zákonom, aby napadnuté uznesenie zmenil tak, že zruší rozhodnutia a vec vráti príslušnému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie. Zároveň požiadal o priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti.

14. Sťažovateľ v podanej kasačnej sťažnosti uviedol, že krajský súd postupoval nesprávnym procesným postupom, ktorým sťažovateľovi znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces tým, že porušil ustanovenia OSP, v zmysle ktorých bol povinný doručiť vyjadrenia žalovaných 1.) a 2.) k žalobe sťažovateľovi a tým, že sa bez ďalšieho stotožnil s argumentáciou žalovaných obsiahnutou v predmetných vyjadreniach bez skúmania právneho názoru sťažovateľa.

15. Sťažovateľ uviedol, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, nakoľko rozhodnutia je potrebné považovať za opatrenia orgánu verejnej správy, hoci nie sú rozhodnutiami orgánu verejnej správy ako takými a nenesú taký názov, avšak práva a právom chránené záujmy sú nimi priamo dotknuté a preto podliehajú preskúmvacej právomoci súdov v rámci správneho súdnictva. Z obsahu rozhodnutí je zrejmé, že na ich základe boli práva a právom chránené záujmy sťažovateľa priamo dotknuté, pretože z nich vyplýva povinnosť sťažovateľa vrátiť poskytnutý nenávratný finančný prostriedok.

16. Sťažovateľ zároveň poukázal na uznesenie, ktorým krajský súd odložil vykonateľnosť rozhodnutí, na základe čoho zastával názor, že napadnuté uznesenie je v priamom rozpore s obsahom súdneho konania, možno ho označiť za nepredvídateľné a narúšajúce princíp právnej istoty sťažovateľa. K návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti sťažovateľ uviedol, že sú splnené obe zákonné podmienky a síce hrozba závažnej ujmy a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným

záujmom.

17. Dňa 4. mája 2017 bolo krajskému súdu doručené doplnenie kasačnej sťažnosti, v ktorom sťažovateľ doplnil skutočnosti, týkajúce sa nedoručenia vyjadrení žalovaných 1.) a 2.) k žalobe.

III.

Vyjadrenie žalovaného v 1.) rade

18. Žalovaný 1.) sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril v písomnom podaní z 11. apríla 2017, v ktorom uviedol, že krajský súd rozhodol správne a zákonne, svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil a preto navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP zamietol s tým, že mu prizná náhradu trov kasačného konania.

19. Žalovaný 1.) mal za to, že krajský súd nedoručením vyjadrení žalovaných sťažovateľovi neporušil ustanovenia OSP a neznemožnil sťažovateľovi uskutočňovať jemu patriace procesné práva, nakoľko žalobu odmietol pre jej neprípustnosť.

20. Ďalej uviedol, že správa a žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože nepredstavujú zásah do práva, alebo právom chránených záujmov sťažovateľa. Je nesporné, že v správe absentuje právne vynútiteľný výrok o povinnosti vrátiť finančné prostriedky.

21. Žalovaný 1.) vystavením správy a žiadosti konal v zmysle zákona o pomoci a podpore a ostatných záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky a Európskej Únie, upravujúcich čerpanie prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, a teda si plnil svoje zákonné povinnosti. Konečným rozhodnutím je až rozhodnutie podľa § 27a ods. 3, 5, 7 zákona o pomoci a podpore, proti ktorému bude možné uplatniť riadny opravný prostriedok, alebo v prípade potreby preskúmať zákonnosť tohto rozhodnutia. Na tomto základe žalovaný 1.) absolútne popiera tvrdenia sťažovateľa ohľadom skutočnosti, že nemá k dispozícii žiadne opravné prostriedky, nakoľko tie bude môcť sťažovateľ riadne využiť po vydaní rozhodnutia. Iba v prípade, ak by sťažovateľ dobrovoľne nevrátil finančné prostriedky na základe výzvy, nasledovala by rozhodovacia činnosť v oblasti verejnej správy podľa § 27a ods. 3, resp. ods. 5 zákona o pomoci a podpore.

22. Žalovaný 1.) zároveň uviedol, že nie je oprávnený rozhodovať o uložení povinnosti sťažovateľovi na vrátenie finančných prostriedkov v správnom konaní. V prípade vzniku nezrovnalosti z dôvodu porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania prijímateľom žalovaný 1.) má iba možnosť vystaviť správu a žiadosť, aby bolo možné túto nezrovnalosť uplatniť a následne vymáhať na základe rozhodnutia podľa § 27a ods. 5 zák. č. 528/2008 Z. z. V prípade ak žalovaný 2.) začne správne konanie, sťažovateľ bude riadne upovedomený o začatí tohto konania a bude vyzvaný na vyjadrenie pred vydaním rozhodnutia podľa § 27a ods. 3, 5, 7 zákona o pomoci a podpore a bude mať k dispozícii taktiež všetky opravné prostriedky dostupné v rámci správneho konania. Uviedol, že výstupom zo správneho konania dokonca môže byť aj zistenie, že sa nepotvrdia skutočnosti uvedené v správe a žiadosti, resp. bude vyvodенý iný relevantný dôsledok. Z uvedeného teda jednoznačne podľa žalovaného 1.) vyplýva, že napadnutá správa a žiadosť majú len predbežný charakter a nemôžu zasahovať do práv a právom chránených záujmov, nakoľko tento zásah spôsobí až rozhodnutie podľa § 27a ods. 3, 5, 7 zákona o pomoci a podpore.

23. Podľa názoru žalovaného 1.) odkladu vykonateľnosti správy spolu so žiadosťou nemožno vyhovieť, pretože sťažovateľ jednoznačne nepreukázal, že by mu korekciou uvedenou v správe hrozila závažná ujma. Nie je prípustné rozhodovať o odklade vykonateľnosti v prípade, keď sa síce skúma zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, ale toto rozhodnutie nezakladá možnosť exekučného (civilného alebo správneho) vynútenia uloženej povinnosti alebo priamo nezakladá právo, ktoré vykonáva vo svoj prospech sám účastník správneho konania, nakoľko nie je materiálne vykonateľné. Žalovaný 1.) žiadal

vo veci konajúci súd, aby nepriznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok v zmysle § 447 SSP.

IV.

Vyjadrenie žalovaného v 2.) rade

24. Žalovaný 2.) sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril v písomnom podaní z 13. apríla 2017, v ktorom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol, nakoľko napadnuté uznesenie krajského súdu považuje za vecne správne. Podľa názoru žalovaného 2.) správa ani žiadosť nie sú preskúmateľné správnym súdom, pretože v tejto fáze riešenia nezrovnalosti nijakým z uvedených spôsobov nemôžu reálne zasiahnuť do práv a oprávnených záujmov sťažovateľky a ani spôsobiť ujmu na subjektívnych právach sťažovateľky, právne postavenie sťažovateľky sa v ich dôsledku nemení a napadnuté rozhodnutia slúžia len ako podklad pre ďalšie konanie žalovaných.

25. Ďalej uviedol, že žalovanému vznikne nárok na vrátenie vyčíslenej časti NFP až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia vydaného v správnom konaní podľa § 27a ods. 3 zákona o pomoci a podpore nebolo začaté. Tento následok bude možné preskúmať až keď riadiaci orgán vydá rozhodnutie podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore. Žalovaný 2.) konštatoval, že podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti v čase vypracovania a odoslania správy je predčasné, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov. Až na základe právoplatného rozhodnutia vydaného v správnom konaní bude žalobca povinný vrátiť finančné prostriedky v lehote uloženej v tomto rozhodnutí.

26. Žalovaný 2.) zdôraznil, že v štádiu vypracovania správy a žiadosti sa vychádza z prvotných informácií, ktoré majú žalovaní v dispozícii, sú podkladom pre správne konanie a nie je vylúčené, že v ďalších fázach vysporiadania nezrovnalosti sa výška korekcie upraví na základe vývoja monitorovania nezrovnalosti, pričom nie je vylúčené, že správne konanie sa napr. zastaví.

27. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5S/145/2015, cit.: „Správny súd nesmie extenzívne poňatou preskúmavacou činnosťou zasahovať do právomoci moci výkonnej. Cieľom takejto úpravy bude teda predísť situácii, kedy by súdy vstupovali do potenciálne neskončených správnych konaní preskúmaním procesných rozhodnutí, čoho dôsledkom by mohlo byť až narušenie trojdelenia moci...“.

28. Záverom poukázal na doterajšiu rozhodovaciu prax a na ustanovenie § 28 SSP, z ktorého vyplýva, cit.: „Správny súd môže výnimočne odmietnuť žalobu fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá má zjavne šikanózný charakter alebo ktorou sa sleduje zneužitie práva či jeho bezúspešné uplatňovanie.“ Vzhľadom na uvedené žalovaný 2.) konštatoval, že v prípade sťažovateľky ide o umelé predlžovanie procesu vysporiadania nezrovnalosti a konaním sťažovateľky je žalovaným v konečnom dôsledku znemožnené konať a v tomto procese pokračovať.

29. K žiadosti sťažovateľa o priznanie odkladného účinku kasačnej žaloby uviedol, že v tomto prípade nie sú splnené podmienky vzniku závažnej ujmy, pretože okamžitý výkon rozhodnutí nie je možný. Dôsledkom výkonu napadnutých rozhodnutí je len začatie správneho konania, ktoré v čase podania žaloby začaté nebolo, proti správnomu rozhodnutiu môže sťažovateľ podať riadny opravný prostriedok a toto právoplatné rozhodnutie môže byť aj preskúmané súdom.

V.

Vyjadrenie sťažovateľa

30. Dňa 10. júla 2017 bolo kasačnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k vyjadreniam žalovaných

1.) a 2.). Podľa sťažovateľa ust. § 114 ods. 1 OSP, nie je možné aplikovať, nakoľko krajský súd nemohol v čase doručenia žalovaných k žalobe odmietnuť žalobu pre jej neprípustnosť, pričom túto možnosť zaviedol až SSP, účinný od 1. júla 2017. Krajský súd tak svojím postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces.

31. Sťažovateľ ďalej uviedol, že rozhodnutia jednoznačne spĺňajú všetky podmienky, aby súd na ne nazeral ako na opatrenia orgánu verejnej správy v zmysle ust. § 3 ods. 1 písm. c) SSP, voči ktorým je podanie žaloby vo všeobecnosti prípustné. Sťažovateľ mal za to, že právnymi následkami rozhodnutí a na ich základe vydaného napadnutého rozhodnutia mu hrozí závažná ujma a priznanie odkladného účinku podanej sťažnosti nie je v rozpore s verejným poriadkom.

VI.

Právna úprava, právne názory kasačného súdu

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 <. SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti sťažovateľky (453 ods. 1 a ods. 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

33. Najvyšší súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu zistil, že sťažovateľ sa žalobou doručanou krajskému súdu dňa 19. novembra 2014 domáhal preskúmania zákonnosti a následného zrušenia Žiadosti o vrátenie - Výzva na zaplatenie č. spisu P 2012/2014-062, č. záznamu A 37895/2014-062 zo dňa 18. septembra 2014 v spojení so Správou o zistenej nezrovnalosti č. N21400179/S01 zo dňa 26. februára 2014 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26110230011/Z02 zo dňa 26. februára 2014.

34. V prejednávanej veci uzatvoril sťažovateľ dňa 26. marca 2010 zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku so žalovaným 2.) v zastúpení žalovaným 1.) na projekt „Informačnými technológiami k Virtuálnej vysokej škole a modernému manažmentu a Dubnickom technologickom inštitúte“ a označením ITMS 26110230011. Sťažovateľ ako verejný obstarávateľ vyhlásil verejné obstarávanie pri zadávaní nadlimitnej zákazky „Dodávka komplexného riešenia Informačnými technológiami k Virtuálnej vysokej škole a modernému manažmentu na Dubnickom technologickom inštitúte“ uverejnením oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo Vestníku verejného obstarávania č. 249/2010 zo dňa 31. decembra 2010 pod značkou 08368-MUS, ako aj v Úradnom vestníku EÚ č. 2010/S 253 zo dňa 30. decembra 2010 pod značkou 389742.

35. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

36. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

37. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúvajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

38. Podľa § 7 SSP, správne súdy nepreskúvajú

a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,

b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,

c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,

d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,

g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

39. Podľa § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto časti zákona nie sú preskúmateľné správnym súdom.

40. Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie uznesenia krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania kasačný súd skúmal aj povahu napadnutej správy a žiadosti. Kľúčovou otázkou sa pre kasačný súd stalo právne posúdenie možnosti súdneho prieskumu Žiadosti o vrátenie - Výzva na zaplatenie č. spisu P 2012/2014-062, č. záznamu A 37895/2014-062 zo dňa 18. septembra 2014 v spojení so Správou o zistenej nezrovnalosti č. N21400179/S01 zo dňa 26. februára 2014 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26110230011/Z02 zo dňa 26. februára 2014, ktoré krajský súd zhodne so žalovanými považovali za nepreskúmateľné v správnom súdnictve. Túto právnu otázku presvedčivo vyriešil krajský súd, pričom najvyšší súd sa s dôvodmi jeho rozsudku v tejto časti plne stotožňuje.

41. Rozsah preskúvavej činnosti súdu v správnom súdnictve je vymedzený tak, že preskúvaniu podliehajú zásadne všetky rozhodnutia orgánov štátnej správy, ktorými sa rozhodlo o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Predmetom preskúmania musí byť právoplatné

rozhodnutie ako výsledok určitého postupu správneho orgánu.

42. Ďalšou podmienkou je, že fyzická osoba alebo právnická osoba musí tvrdiť (procesne), že bola ukrátená na svojich právach. Súdna prax trvá na tom, že k ukráteniu musí dôjsť na subjektívnych právach žalobcu. Pojem „svojich právach“ treba vysvetľovať reštriktívne. Musí ísť o práva, a nie o záujmy alebo oprávnené záujmy. Toto subjektívne právo sa opiera alebo vychádza zo všeobecne záväzného právneho predpisu.

43. Vylúčenie postupu správnych orgánov, ktorým neboli priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zo súdneho prieskumu súvisí s tým, že bez priamej spojitosti by došlo k neprimeranému rozšíreniu možnosti napádať postupy správnych orgánov v správnom súdnictve.

44. Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne sudy nepreskúmajú. Rozhodnutia, ktoré správne sudy nepreskúmajú, sú vymedzené v ustanovení § 7 SSP. Predmetné ustanovenie v písmene a) až h) obsahuje taxatívny výpočet konkrétnych druhov rozhodnutí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu.

45. Kasačný súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona o pomoci a podpore, keďže predmetom preskúmanej veci je eventuálne vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov na prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe v rámci Operačného programu: Výskum a vývoj.

46. Najvyšší súd dáva v prvom rade do pozornosti citované ustanovenie § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, z ktorého jednoznačne vyplýva, že rozhodnutia vydané v konaní podľa druhej časti tohto zákona nie sú preskúmateľné súdom. Predmetné ustanovenie ešte podporne odkazuje na ustanovenie § 7 písm. h) SSP.

47. Najvyšší súd sa v tomto smere stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že správa a žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože sami o sebe nepredstavujú zásah do práva a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na opakované vyjadrenia žalovaného 1.) a žalovaného 2.) o predčasnom podaní žaloby v čase vypracovania a odoslania správy a žiadosti, pretože ku dňu podania žaloby neexistuje právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore. Povinnosť žalobcu vrátiť finančné prostriedky vznikne až na základe tohto právoplatného rozhodnutia, ktoré už bude spôsobilé zasiahnuť do subjektívnych práv sťažovateľky a až vtedy bude preskúmateľné v rámci správneho súdnictva.

48. Predmetnú správu a žiadosť je možné považovať podľa názoru senátu najvyššieho súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona.

49. Kasačný súd zdôrazňuje, že v prípade, ak na základe podanej žiadosti žalobca nevráti poskytnuté finančné prostriedky, následne žalovaný 2.) v zmysle zákona začne správne konanie, výsledkom ktorého bude rozhodnutie o uložení povinnosti vrátiť finančné prostriedky, ktoré bude po vyčerpaní oprávneho prostriedku v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) podliehať súdnemu prieskumu správnym súdom a ktoré bude aj materiálne vykonateľné. Rovnako vo vzťahu k prípadnej povinnosti vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej vo výzve, ktorú môže uložiť iba žalovaný 2.) vydaním rozhodnutia a až toto rozhodnutie môže byť následne preskúmané, či nezasiahlo do práv sťažovateľky. Uvedený záver je podporený aj novšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 1Sžf/87/2015 zo 14. februára 2017, sp. zn. 1Sžf/95/2015 zo 14. februára 2017, sp. zn. 4Sžf/56/2015 z 8. júna 2016).

50. Na základe všetkých vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych argumentov dospel kasačný súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie nespadá do právomoci súdov, resp. nie je preskúmateľné súdom.

51. Sťažovateľ v podanej kasačnej sťažnosti namietal nedoručenie vyjadrení žalovaných, ktoré uvádza vo svojom rozhodnutí krajský súd. Kasačný súd k uvedenej námietke uvádza, že vzhľadom na vecne správne rozhodnutie krajského súdu o odmietnutí žaloby z dôvodu neprípustnosti, doručenie predmetných vyjadrení by bolo nadbytočným, nakoľko krajský súd nerozhodoval v merite veci, ale odmietol žalobu z procesného dôvodu. Sťažovateľovi preto nebolo odopreté jeho procesné právo, keďže vôbec absentoval predmet preskúmania.

52. Sťažovateľ sa v kasačnej sťažnosti domáhal priznania odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Kasačný súd rozhodol, že kasačnej sťažnosti neprizná odkladný účinok vzhľadom k tomu, že správa ani žiadosť nie sú spôsobilé spôsobiť sťažovateľovi závažnú ujmu, nakoľko nemôžu zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov tak, ako už vyššie konštatoval kasačný súd. Vo svetle uvedeného kasačný súd návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 2 SSP v spojení s ustanovením § 188 SSP zamietol.

53. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde v dôsledku čoho krajský súd správne právne posúdil predmetnú vec a neporušil práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

54. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP).

55. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.